

Begrippen begrijpen: Denkonderzoek van een begrip

Het lijkt vaak dat we van begrippen die we dagelijks gebruiken precies weten wat ze betekenen. Maar als je bewust bij een begrip stilstaat, blijkt dat een begrip veel perspectieven kent.

Wanneer gebruik je deze werkvorm?

Gebruik deze vorm als je wilt onderzoeken wat een veel gebruikt begrip uit je dagelijkse praktijk betekent, bijvoorbeeld: inclusie, vakmanschap, meesterschap, leiderschap, diversiteit, samenwerken, betrokkenheid.

En in de context van Wijs naar de Wet bijvoorbeeld: rechtvaardigheid, geduld, vertrouwen.

Tijd: 1,5 uur

Aantal deelnemers: 10

Materialen: iedere deelnemer heeft een pen en papier nodig

Techniek: deze vorm is ook digitaal uit te voeren (wanneer er onderling gedeeld wordt, kan de moderator duo's aanzetten in het videosysteem).

Onderstaand voorbeeld doet onderzoek naar het begrip *Inclusie*

Introductie (2 min)

De gespreksleider vertelt dat het denkonderzoek op twee manieren plaatsvindt: in de vorm van persoonlijke schrijfoopdrachten en in korte groeps gesprekken over de tussenresultaten. De gespreksleider neemt de groep mee in iedere stap.

Bouwstenen (1 min)

Noteer drie voor jou cruciale bouwstenen zijn voor inclusie.

Onderzoek 1 (12 min): verbeelden

Introductie: In deze stap onderzoeken de deelnemers drie voorvallen waar inclusie aan de orde was

1. Haal een opvallend voorval voor de geest waarbij iemand inclusief gedrag vertoonde. Noteer wat die persoon deed, in welke situatie met wie. En noteer waarom je vond dat dit echt inclusief was. (3 minuten)
2. Haal een opvallend voorval voor de geest waarin het evident was dat een persoon duidelijk niet inclusief handelde. Noteer wat die persoon deed, in welke situatie met wie. En noteer waarom je vond dat dit echt *niet* inclusief was. (3 minuten)
3. Leg de drie bouwstenen die je hebt genoteerd naast deze twee voorbeelden. Laat dit materiaal op je inwerken. (2 minuten)
Maak een mooie beschrijving van inclusie. (4 minuten)

Tussengesprek (15 min): Wie wil zijn beschrijving delen?

Geef een aantal deelnemers de mogelijkheid om voor te lezen wat hij of zij heeft genoteerd.

Onderzoek 2 (10 min) – bevragen

Introductie: de vraag is belangrijker dan het antwoord.

1. Lees je eigen omschrijving aandachtig. Verleg je aandacht volledig naar het begrip *Inclusie*. Laat het op je inwerken. Wat roept het bij je op? Wat ervaar je? Heb je er een emotie bij? Welke andere woorden of dingen associeer je ermee? Komt er een ander woord bij je op? Waarom? Wat betekent dat? (3 minuten)
Formuleer minstens 10 vragen erover. (7 minuten)

Tussengesprek (15 min):

Noteer het antwoord op de volgende vraag: wat heb je ontdekt over jezelf en over het onderzoek dat je tot nu hebt uitgevoerd? (3 minuten)

Deel deze inzichten met je buurman of buurvrouw.

Formuleren vraag (3 min)

1. Selecteer uit de eigen lijst met de tien vragen, de vraag die je het meest intrigeert.
2. Herformuleer die vraag zo netjes en precies mogelijk: gebruik maximaal 15 woorden en eindig met een vraagteken. Neem hier enkele minuten voor.

Vragen delen (10 min)

Kort afsluitend plenair gesprek om ervaringen en inzichten uit te wisselen.
Zo nodig maakt de groep een afspraak over een vervolg.